

ผลของโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคมต่อการฟื้นฟูสภาพโรคของผู้ป่วยบาดเจ็บทางอกที่ใส่
ท่อระบายทางอก

ปาณิกา พรหมศักดิ์

ปี ๑๙ ๒๕๕๗

333235

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่

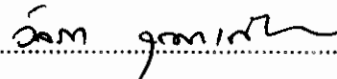
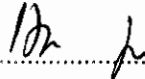
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ธันวาคม ๒๕๕๔

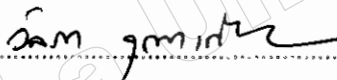
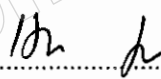
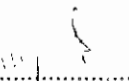
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ปาณิกา พรหมภักดี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

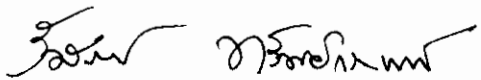
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

 อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา คุณทรงเกียรติ)
 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร. เขมารดี มาสิงบุญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุษาวดี อัครวิเศษ)
 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา คุณทรงเกียรติ)
 กรรมการ
(ดร. เขมารดี มาสิงบุญ)
 กรรมการ
(ดร.สหัทยา รัตนจรณะ)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

 คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชนิกร ทรัพย์ถาวรานนท์)
วันที่ 29 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2554

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ปีการศึกษา 2554

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความมุ่งมั่นของผู้วิจัย ได้รับกำลังใจและความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภา คุณทรงเกียรติ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ดร.เขมรดี มาสิงบุญ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้องด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษาวดี อัครวิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์

ขอขอบพระคุณ ดร.นัทธนม วุฒานนท์ ดร.กุสุมา คุววัฒนสัมฤทธิ์ อาจารย์ณฤมล กิจจานนท์ คุณลดาร์ตน์ สาภินันท์ และคุณนงนุช บุญอยู่ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี และเจ้าหน้าที่ทุกท่านในตึกศัลยกรรมชายและศัลยกรรมหญิงทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย ตลอดจนเพื่อนร่วมงานในโรงพยาบาลทุกท่านที่กรุณาให้โอกาส ช่วยเหลือ และสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาต่อ

ขอขอบพระคุณคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาให้ทุนสนับสนุนบางส่วนในการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ปลูกฝังให้มีการพัฒนาความคิด แนวทางในการพัฒนางานพยาบาล และความภาคภูมิใจในวิชาชีพพยาบาล

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และสมาชิกในครอบครัวทุกท่าน เพื่อนที่ศึกษาในสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ รวมทั้งท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอ่ยถึงในที่นี้ ที่ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือโดยตลอด จนข้าพเจ้าสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

ปาณิกา พรหมภักดิ์

51910292: สาขาวิชา: การพยาบาลผู้ใหญ่; พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คำสำคัญ: ผู้ป่วยบาดเจ็บทรวงอก/ ท่อระบายทรวงอก/ การฟื้นฟูสภาพปอด/ การสนับสนุนทางสังคม

ปณิภา พรหมภักดี: ผลของโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคมต่อการฟื้นฟูสภาพปอดของผู้ป่วยบาดเจ็บทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอก (EFFECTS OF SOCIAL SUPPORT PROGRAM FOR LUNG REHABILITATION IN CHEST TRAUMA PATIENTS WITH CHEST TUBE DRAINAGE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: วัลภา คุณทรงเกียรติ. พย.ด., เชมารดี มาสิงบุญ, D.S.N. 120 หน้า. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคมต่อการฟื้นฟูสภาพปอดของผู้ป่วยบาดเจ็บทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอก กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยบาดเจ็บทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอก ที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชายและหญิง โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จำนวน 48 ราย แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 24 ราย โดยการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคม กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย โปรแกรมการสนับสนุนทางสังคม แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบบันทึกค่าความจุหายใจ แบบบันทึกจำนวนวันของการคายระเหยทรวงอก และแบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมการฟื้นฟูสภาพปอดในผู้ป่วยบาดเจ็บทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอก ซึ่งมีความเที่ยงของค่าสัมประสิทธิ์แอลเฟาของคอนนาคเท่ากับ .98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและการทดสอบที (Independent t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลังได้รับโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคมค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกิจกรรมการฟื้นฟูสภาพปอดกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 7.46, p < .001$)
2. หลังได้รับโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคมค่าเฉลี่ยความจุหายใจหลังคาท่อระบายทรวงอกกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 7.95, p < .001$)
3. หลังได้รับโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคมค่าเฉลี่ยจำนวนวันของการคายท่อระบายทรวงอกกลุ่มทดลองน้อยกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -10.67, p < .001$)

จากผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคมเพื่อการฟื้นฟูสภาพปอด สามารถนำไปประยุกต์เป็นแนวทางในส่งเสริมคุณภาพการดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอก รวมถึงทำการวิจัยเพื่อขยายผลการวิจัยต่อไป

51910292: MAJOR: ADULT NURSING; M.N.S. (ADULT NURSING)

KEYWORDS: CHEST TRAUMA PATIENTS/ CHEST TUBE DRAINAGE/

LUNG REHABILITATION/ SOCIAL SUPPORT

PANIKA PROMPAK: EFFECTS OF SOCIAL SUPPORT PROGRAM FOR LUNG REHABILITATION IN CHEST TRAUMA PATIENTS WITH CHEST TUBE DRAINAGE.

ADVISORY COMMITTEE: WANLAPA KUNSONGKEIT, Ph.D., KHEMARADEE

MASINGBOON, D.S.N. 120 P. 2011.

The purpose of this quasi-experimental research was to examine the effects of social support program for lung rehabilitation in chest trauma patients with chest tube drainage. The sample consisted of 48 chest trauma patients with chest tube drainage who were admitted in male/female surgical wards at Chaophraya Abhaibhubate Hospital. These patients were divided into 2 groups using simple random sampling. There were 24 patients in the experimental group receiving social support program and 24 patients in the control group receiving routine nursing care. The instruments consisted of the social support program, demographic questionnaire, vital capacity record form, number of days of chest tube drainage record form, and lung rehabilitation record form. Cronbach's alpha coefficient of the lung rehabilitation record form was .98. Data were analyzed by using descriptive statistics and independent t-test.

The results revealed as follows:

1. After completing social support program, the mean score of lung rehabilitation in the experimental group was significantly higher than the control group ($t = 7.45, p < .001$).
2. After completing social support program, the mean of vital capacity in the experimental group was significantly higher than the control group ($t = 7.95, p < .001$).
3. After completing social support program, the mean number of days retaining chest tube drainage in the experimental group was significantly less than the control group ($t = 10.67, p < .001$).

The findings suggest that the social support program for lung rehabilitation can be used as a guideline to improve quality of care as well as an extended research conducted with chest trauma patients.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การบาดเจ็บทรวงอก.....	11
การฟื้นฟูสภาพปอดในผู้ป่วยบาดเจ็บทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอก.....	25
แนวคิดการสนับสนุนทางสังคมกับการฟื้นฟูสภาพปอด.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
การออกแบบการวิจัย.....	44
สถานที่ในการศึกษา.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	49
การพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมวิจัย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	58
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยบาดเจ็บทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอก.....	58
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกิจกรรมการฟื้นฟูสภาพปอดของ ผู้ป่วยบาดเจ็บทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอก.....	62
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความจุหายใจหลังคาท่อระบายทรวงอกของผู้ป่วย บาดเจ็บทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอก.....	65
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำนวนวันที่ใส่ท่อระบายทรวงอกของผู้ป่วยบาดเจ็บ ทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอกหลังถอดท่อระบายทรวงอก.....	66
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	69
สรุปผลการวิจัย.....	69
การอภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	73
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก.....	84
ภาคผนวก ข.....	86
ภาคผนวก ค.....	92
ภาคผนวก ง.....	100
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	120

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	59
2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกิจกรรมการฟื้นฟูสภาพปอดของผู้ป่วยโรคเจ็บทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอกของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง....	63
3 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกิจกรรมการฟื้นฟูสภาพปอดของผู้ป่วยโรคเจ็บทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอกในวันที่ 4 ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	64
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าความจุหายใจล้นค่าท่อระบายทรวงอกของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	65
5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความจุหายใจล้นค่าท่อระบายทรวงอกของผู้ป่วยโรคเจ็บทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอกในวันที่ 4 ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	66
6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของช่วงวันที่ค่าท่อระบายทรวงอกของผู้ป่วยโรคเจ็บทรวงอกที่ใส่ท่อระบายทรวงอกหลังถอดท่อระบายทรวงอกของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	67
7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำนวนวันที่ค่าท่อระบายทรวงอกระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	68

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 การระบายทรงอกชนิด 1 ขวด.....	20
3 การระบายทรงอกชนิด 2 ขวด.....	20
4 การระบายทรงอกชนิด 3 ขวด.....	21
5 สรุปขั้นตอนดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56